

LÜHITEATED * NOTES

Kalalajakad *Larus canus* röövisid rästastelt saaki.

*Common Gulls *Larus canus* robbed food from Thrushes.*

27. aprilli õhtul 2010 olin tunnistajaks põnevale kalakajaka käitumisele Tartus Puiestee tänava staadionil. Staadioni keskel on suur muruväljak, kus kümnekond rästast, kellest enamik olid hallrästad (*Turdus pilaris*), toitu otsisid – keksisid ringi, toksisid siin-seal nokaga maad ja söid ilmselt vihmausse. Mingi hetk maandus staadionile kaks kalakajakat, kes jäid liikumatult seisma, jälgisid rästaid ja lasid neil segamatult tegutseda. Rästad ei lasknud alguses end häirida ning toitusid rahulikult edasi. Aeg-ajalt sattusid mõned rästad kalakajakate lähedusse toitu otsima ja kui see juhtus, siis tegi kajakas paar kiiremat liigutust, peletas rästa minema ja kugistas maha jäänud saagi ise alla. Paari minutiga said rästad aru, et ei maksa „valgete õgardite“ läheduses tegutseda ja hakkasid kajakatest kaugemale hoiduma. Seepeale nihkusid kajakad rästastele vaikselt ikka lähemale ja lähemale ning varastasid järjepidevalt rästaste saaki. Kümnekonna minutiga sai rästastel kas kõht täis või siis pidevast segamisest villand ja nad lahkusid kõik kui üks mees. Seega ei viitsinud või ei osanud kalakajakad ise muru seest toitu otsida vaid otsustasid hallrästa käitumisliigutuste järgi, et seal on midagi söödavat. Tegutsema pidi küllaltki kiiresti, et rästas saaki alla neelata ei jõuaks.

Andres Pae

Merikotkas *Haliaeetus albicilla* ründas peibutushane.

*White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* attacked decoy.*

2009 aasta oktoobris toimus Saaremaal Uduvere lähedal üks kummaline kohtumine inimese ja merikotka vahel. Üks mu tuttav jahimees läks hanedele peibutusjahti pidama ja otsustas kaasa võtta ka mõned peibutuseks vajalikud hallhane (*Anser anser*) kujud, mis ta põllule nähtavasse kohta paigutas. Ise asus ta aga maskeeritud varjes umbes 25 m kaugusele peibutuskujudest. Olles lasknud esimese linnu, suur-laukhane (*Anser albifrons*), ilmus äkki merikotkas, kes pikeeris kujude poole. Esmalt jäi mulje, et kotkas plaanib haarata peibutuskujude seas lebava lastud suur-laukhane, kuid kotkas ründas hoopis peibutushane, mis oli maasse kinnitatud tugevate ca 50 cm pikkuste raudvarrastega. Tabamise hetkel oli kuulda tugevat küüniste kriginat ja kotkal õnnestus kuju pikali lükata, kuid mitte kaasa haarata. See polnud mehe sõnul esimene kord merikotkaga sellises situatsioonis kohtuda. Analoogne lugu juhtus ka 2008 aasta oktoobris, kuid siis olid kasutusel vahtplastist laukhane

peibutuskujud. Kõik toimus samamoodi, kuid sel korral õnnestus kotkal peibutuskujul pea otsast rebida ja kuju kaasa haarata. Hiljem, umbes 150 meetri kaugusel sai kotkas ilmselt oma eksitusest aru ja vabastas peibutise.

Urmas Abel

Talvine rasvatihase *Parus major* ränne?

*Winter migration of Great Tit *Parus major*?*

15 aastat tagasi märkasin imelikku rasvatihaste liikumist – kogunemist ja detsembri alguses järsku kadumist aiast. Olin hämmingus, kui see Kärddlas igal aastal juhtus, sest ei leidnud seletust juhtunule. Konsulterides teiste Eesti ornitoloogidega, et kas midagi sellist on ka keegi teine täheldanud. Vastuseks oli „ei“. Kohalikud linnusõbrad, kes kadumist samuti märkasid, ei suutnud uskuda minu väidet, et toimub äraränne lõunasse. Kinnitust lindude kadumisele üritasin saada rõngastamise abil. 2009 alustasin lindude söötmist juba poolest suvest ja sügiseks enne külmi oligi aias pidevalt 30-40 rasvatihast ja arvukus aina kasvas. Kahe kuuga sai rõngastatud 275 lindu, taaspüüke oli neist vaid 3 (minu enda rõngastatud linnud 2008. aastal). Ja siis see juhtus: 14.-15. detsembril olid rasvatihased kadunud. Arvan, et toimus ränne lõunasse. Kohalike lindude kadumist kinnitab ka see, et uued tihased, kes tulevad ilmselt põhjapoolt ja varjutavad seniste kohalike lindude kadumise, on väga ettevaatlikud, arad ja ei leia söögimaja kohe üles. Hiljuti kuulsin raadiost kuulaja kõnet Järvamaalt, kes oli märgatud samuti rasvatihaste kadumist.

Vello Tarning

Roo-loorkull *Circus aeruginosus* rüüstas kalakajaka *Larus canus* pesa.

*A case of nest predation by Marsh Harrier *Circus aeruginosus*.*

Lähenedes 17. mail 2010 kalakajakakolooniale Kakrarahul (Läänemaa, 58°46'N; 23°26'E) näitas kajakate ja tiirude ärev käitumine, et saarel on midagi ebaharilikku toimumas. Korraks tõusiski saarelt lendu emane roo-loorkull, kes samas ka taas maandus, olles ise pidevaks kajakate ründeobjektiks. Kuna olime saarelt kevade jooksul leidnud juba mitu murtud kalakajaka vanalindu, siis oletasime roo-loorkulli maandumise kohalt leidvat taas ühe murtud vanalinnu. Üllatuslikult leidsime loorkulli lendumineku kohalt aga hoopis kalakajaka pesa kahe värskest katki nokitud ning osaliselt tühjaks söödud munaga. Selles pesas oli veel eelmisel päeval olnud Kakrarahul üheksandat aastat pesitseva kalakajakapaari täiskurn.

Lauri Saks, Kalev Rattiste, Raul Vilkk